

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI MINTAFELADATOK

A 2024. JANUÁR 1-TŐL BEVEZETÉSRE KERÜLŐ VIZSGAKÖVETELMÉNYEK SZERINT

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során **két feladatlapot** kell kitöltenie.

Az **I. feladatlap** megoldásához a **középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal. A lehetséges helyes válaszok számánál több megadása azonban **pontlevonással jár**.

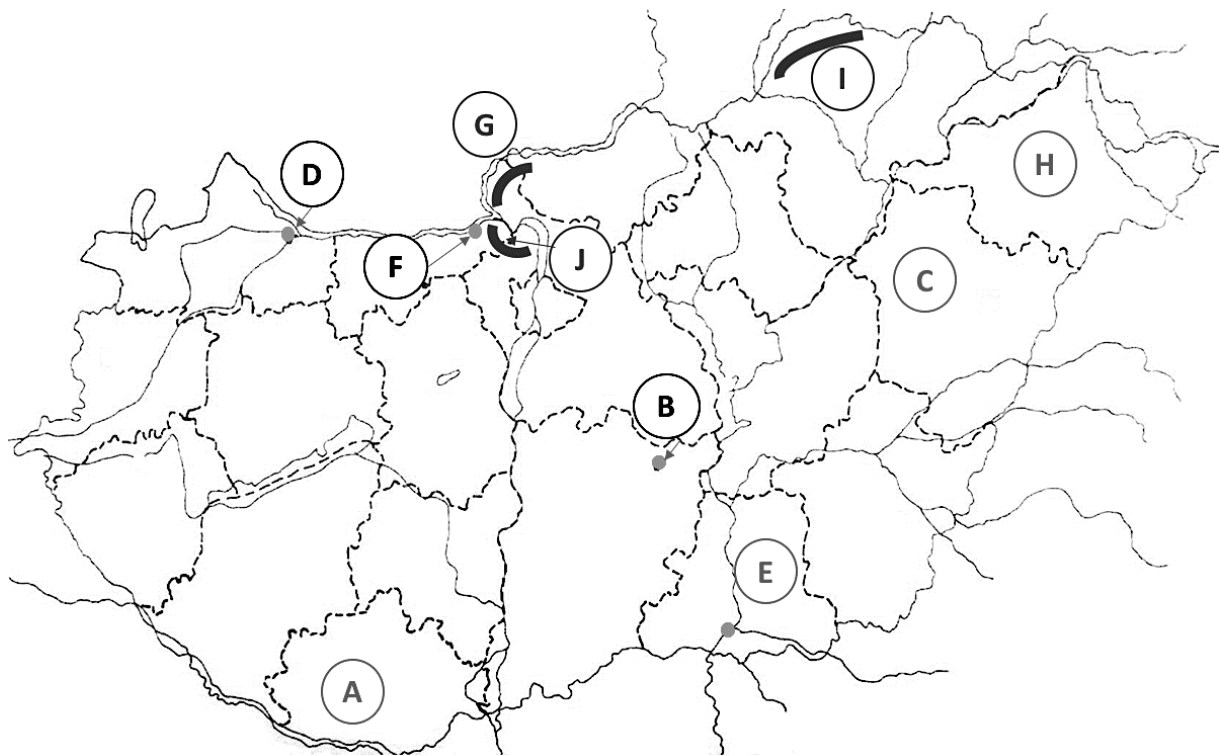
Az egyes feladatok megoldásával **elérhető maximális pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy **a szürke négyzetekbe semmit ne írjon!**

MINTAFELADATOK:

I. feladatlap: topográfiai ismereteket, képességeket ellenőrző rész

Időtartam: 20 perc

1. Képzeltben utazunk Magyarországon. Válaszoljon az utazáshoz kapcsolódó kérdésekre a térkép vázlat és ismeretei alapján! Írja a kiválasztott betűjel után a topográfiai nevet! (Nem minden betűjel helyezhető el a válaszokban.)

(forrás: saját szerkesztés)

1. Budapestről az ország harmadik legnagyobb lélekszámú településére utazunk. Melyik megyének a székhelye a célállomás?

.....

2. Az Északi-középhegység délnyugati kezdő tagján szeretnénk kirándulni. Melyik ez a hegység?

.....

3. Meg szeretnénk ismerni a Mercedes személygépkocsi gyártási folyamatát. Melyik városban kérjünk gyárlátogatást?

.....

6 pont	
---------------	--

2. A 2020. évi futball Európa-bajnokságot a koronavírus-járvány miatt végül 2021-ben tartották. Ez volt az első kontinenstorna, amelyet több európai országban, összesen 11 városban rendeztek meg. Nevezze meg az eseménysorozat térképvázlaton jelölt városait!

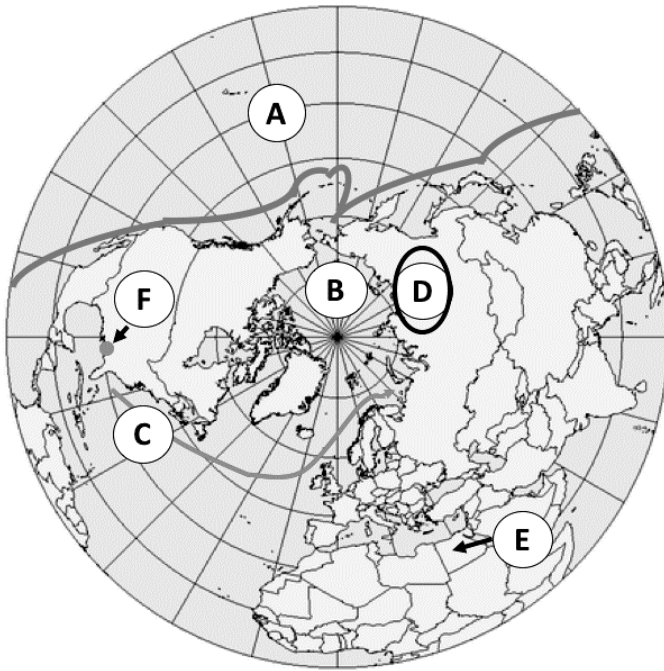

(az alaptérkép forrása: d-maps.com: <https://d-maps.com/m/europa/europemax/europemax10.gif>)

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

8 pont
----

3. Ismerje fel a térképábránban jelölt topográfiai fogalmakat! Írja a nevüket a betűjelük után a pontozott vonalra!

- A. ....
(kőzetlemez)
- B. ....
(óceán/tenger)
- C. ....
(tengeráramlás)
- D. ....
(nagyszerkezeti egység)
- E. ....
(ország)
- F. ....
(város)

(az alaptérkép forrása: Wikimedia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e4/Northern_Hemisphere_LamAz.png/440px-Northern_Hemisphere_LamAz.png)

6 pont	
---------------	--

<i>A feladatlappal elérhető összes pontszám</i>	<i>20 pont</i>
--	-----------------------

II. feladatlap: földrajzi ismeretek és képességek meglétét vizsgáló rész

Időtartam: 100 perc

1. Geográfusok kutatják Afrika vizeit, aminek előkészítése során térképeken megméri az expedíció utazási távolságait. Oldja meg az ehhez kapcsolódó feladatokat! A feladathoz vonalzó használható.

a. Egy kutatócsoport a Viktória-tavat tanulmányozza, a Guineai-öböl partvidékéről (Libreville) Kampalába repülnek. Határozza meg térképi méréssel a két város légvonalbeli távolságát!

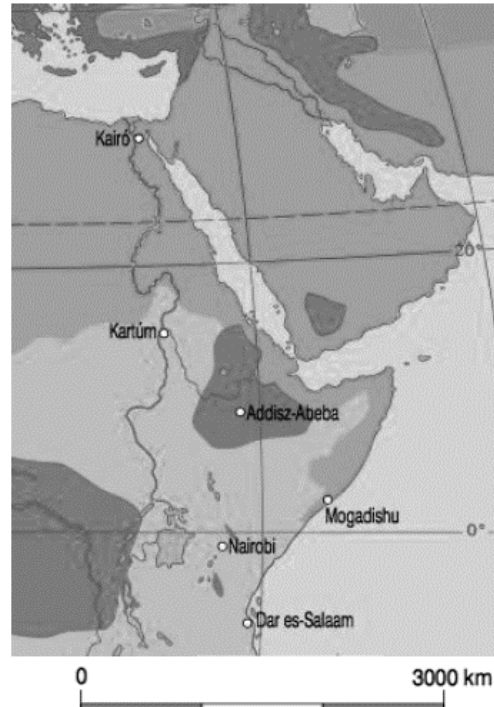

(forrás: Földrajzi atlasz középiskolásoknak – Oktatási Hivatal)

Libreville és Kampala távolsága: ..... km

2 pont	
---------------	--

b. Egy másik kutatócsoport a Nílust tanulmányozza. Mérje meg a folyó hosszúságát a térképen a forrás (Viktória-tótól északra, Fehér-Nílus) és a torkolatvidék (Kairó) között!

A Nílus hossza: ..... km

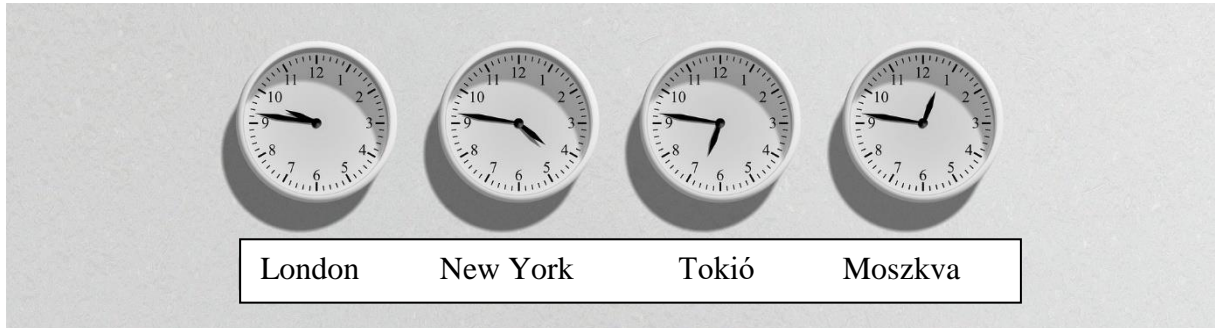
(forrás: Földrajzi atlasz általános iskolásoknak – Oktatási Hivatal)

2 pont	
---------------	--

4 pont	
---------------	--

2. Egy nemzetközi nagyvállalat európai központjának aulájában az alábbi órák fogadják a látogatókat. A vállalat vezetői megbeszéléseit a londoni központhoz igazítják. A következő megbeszélés Londonban 2021. június 22-én 16 óra 30 perckor kezdődik. Mikor kezdődik az egyeztetés a vállalat Tokióban található irodájában? Adja meg a dátumot és a pontos időt is!

(a kép forrása: Pixabay: <https://pixabay.com/hu/photos/%c3%b3r%c3%a1k-id%c5%91-%c3%b6tlet-koncepci%c3%b3-257911/>)

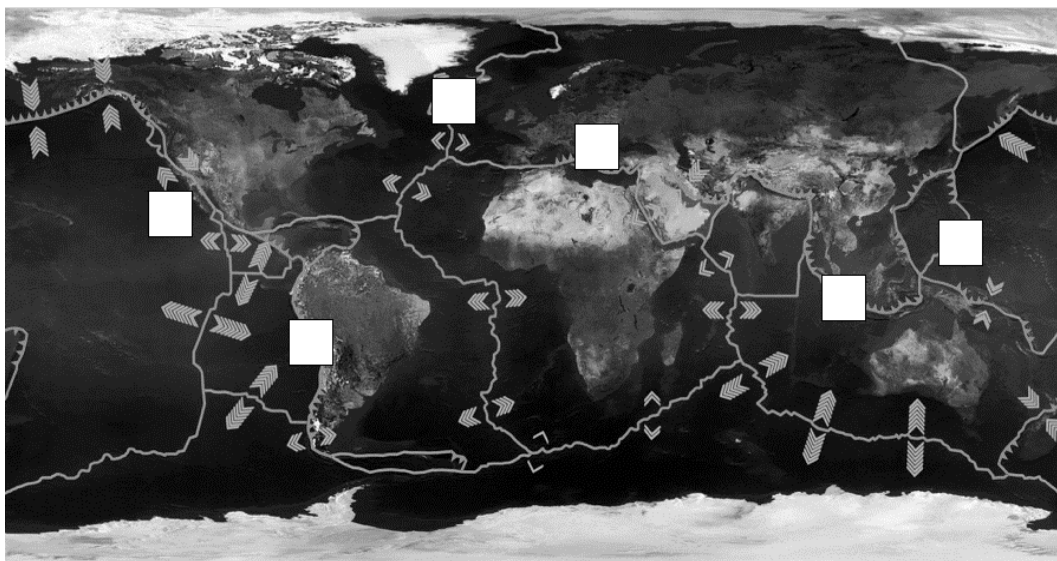
Számítását itt végezze!

A következő megbeszélés időpontja Tokióban: .....

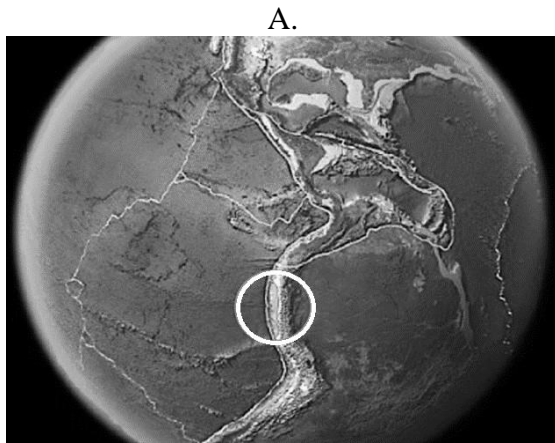
3 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a lemezhatárokat ábrázoló felvételeket, majd oldja meg a hozzájuk kapcsolódó feladatokat!

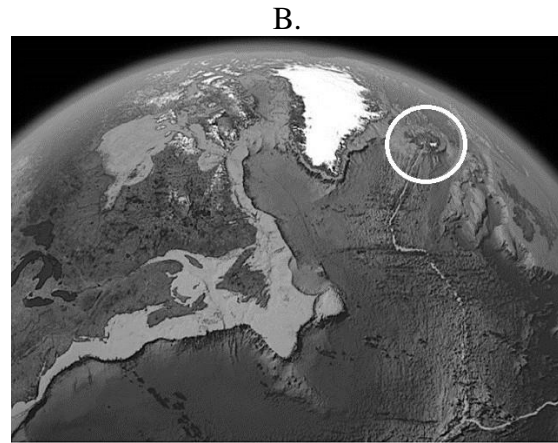
a. Ismerje fel a légi és műholdfelvételeken látható, lemeztectonikai szempontból érdekes helyeket! Írja a képek betűjelét a műholdtérkép megfelelő részén lévő négyzetbe! (Nem tud minden négyzetbe betűjelet írni.)

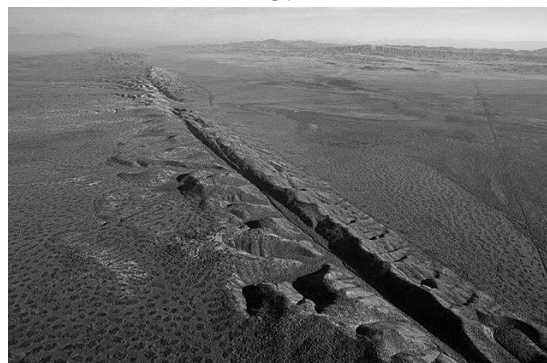
(az alapkép forrása: http://www.the-dialogue.com/wp-content/uploads/2017/02/en66-how-plate-tectonics-is-connected-with-life-on-the-planet_10.jpg)

(forrás: Google Earth)

(forrás: Google Earth)

(forrás: <https://pbs.twimg.com/media/E3CPJLfWOAcO2I-?format=jpg&name=small>)

3 pont	
---------------	--

b. Nevezze meg a légi és műholdfelvételeken látható lemeztektonikai folyamatokat! Válasszon az alábbi lehetőségek közül! Írja a megfelelő számot a betűjelek után! (Minden betűhöz csak egy szám tartozik.)

A. –	1. kontinentális lemez pereme bukik óceáni lemez pereme alá
B. –	2. óceáni lemez pereme bukik kontinentális kérgű lemezszegély alá
C. –	3. óceáni kérgű lemezszegélyek távolodnak egymástól
	4. kontinentális kérgű kőzetlemezek távolodnak egymástól
	5. kőzetlemezek csúsznak el egymás mellett

3 pont	
---------------	--

6 pont	
---------------	--

4. Olvasson a veszélyhelyzeti térképekről, és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!
(A feladatban szereplő térképek, ábrák a feladatlaphoz tartozó mellékletben érhetőek el színes formátumban.)

a. Döntse el az állításokról az európai időjárásiveszélyhelyzet-jelentés alapján, hogy igazak vagy hamisak! Húzza át X jellel a hamis állítások betűjelét!

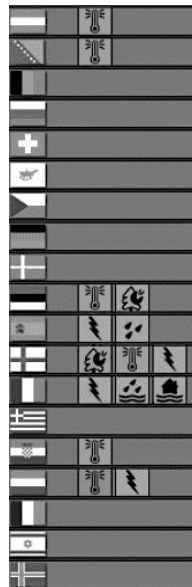

(forrás: metealarm.eu)

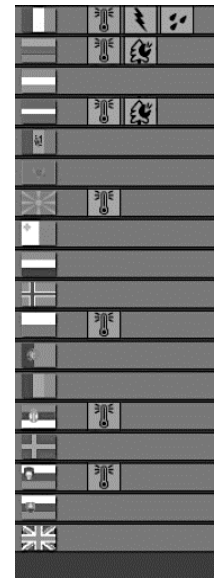
Jelmagyarázat

- erős szél
- havazás, hófúvás, jegesedés
- zivatar
- köd
- hőség
- alacsony hőmérséklet
- erős hullámozás
- erdőtüz
- lavina
- heves eső
- árvíz
- villámárvíz

- Ausztria
- Bosznia-Hercegovina
- Belgium
- Bulgária
- Svájc
- Ciprus
- Csehország
- Németország
- Dánia
- Észtország
- Spanyolország
- Finnország
- Franciaország
- Görögország
- Horvátország
- Magyarország
- Írország
- Izrael
- Izland

- Olaszország
- Litvánia
- Luxemburg
- Lettország
- Moldova
- Montenegró
- Észak-Macedónia
- Málta
- Hollandia
- Norvégia
- Lengyelország
- Portugália
- Románia
- Szerbia
- Svédország
- Szlovénia
- Szlovákia
- Egyesült Királyság

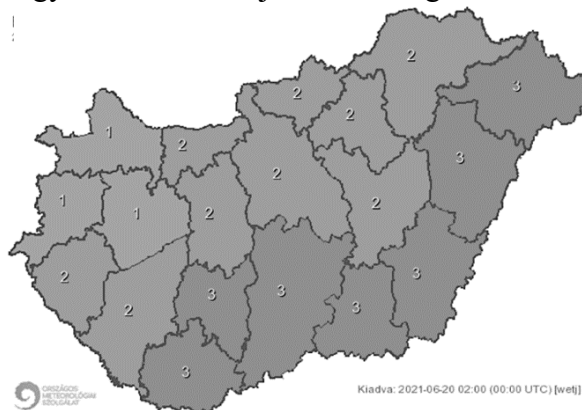
- zöld** – Nem várható különösebb elővigyázatosságot, felkészültséget igénylő veszélyes jelenség.
- sárga** – Nem szokatlan időjárási események, de veszélyt jelenthetnek, ezért tanácsos elővigyázatosnak, óvatosságnak lenni.
- narancs** – Veszélyes helyzet, a szélsőséges időjárási jelenségek károkat, baleseteket is okozhatnak. Legyünk elővigyázatosak és gyakran tájékozódjunk a várható időjárásról!
- piros** – Nagy területeken nagy károkat okozó és az emberi életet is fenyegető veszélyes időjárási jelenségek.
- fehér** – A térkép készítésekor nem állt rendelkezésre adat.

- A** Hazánkban a hőségben zivatarok és villámárvizek is előfordulhatnak.
- B** A Horvátország tengerpartján nyaralók strandidőre számíthatnak, de vízi kirándulás tervezésekor elővigyázatosnak kell lenniük.
- C** A Szicílián nyaralók gondtalanul strandolhatnak, várhatóan semmi nem zavarja meg a napfürdőzést.
- D** A Balti-tenger keleti partvidékén nem várhatók szokatlan időjárási események, amelyek befolyásolnák az emberek mindennapi életét.
- E** A Finnországtól Szicíliáig húzódó észak–déli sávban a legváltozatosabb az időjárási helyzet, amely bármikor veszélyesre fordulhat.
- F** Franciaországban már megszűntek a nagy esőzések, árvizek még vannak.

3 pont

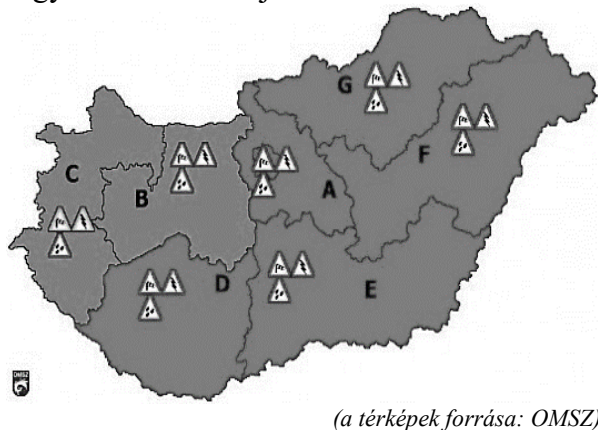
b. Az interneten elérhető időjárás-jelentések egy-egy részletét látja. A veszélyhelyzetek felismerése után válassza ki a helyzeteknek megfelelő viselkedést! Karikázza be a betűjelét!

Figyelmeztető előrejelzés – hőség

- A. Terepfutást szervezünk Bács-Kiskun megyében, a résztvevőknek gyümölcsöt és kávéfőzést osztunk majd.
- B. Erdei sétát teszünk Észak-Magyarországon, hűsítő kendőt és hideg vizet viszünk magunkkal a kulacsban.
- C. Kolbászfesztiválra megyünk Debrecenbe, ahol megkóstoljuk a csípős ételek teljes kínálatát.
- D. Horgászni megyünk a Tisza-tóra, közben önfeledten napozunk.

Figyelmeztető előrejelzés – zivatar

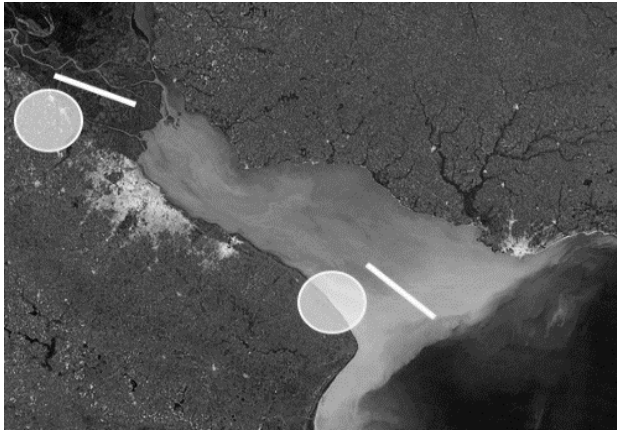
- A. Nyugodtan szervezhet szabadtéri pikniket a Nyírségben, legfeljebb zivatar közben mobiltelefonon cseveg a barátaival.
- B. Tervezhet horgász hétvégét a Maros partjára, legfeljebb zivatar idején fürdőzik a folyóban.
- C. A Bakonyban jó idő lesz a túrázáshoz, a sátorot olyan helyen verje fel, ahol zivatar idején behúzódhat a fák alá.
- D. A Fertő körüli kerékpártúrához kedvező lesz az időjárás, legfeljebb zivatar idején leszáll a kerékpárról.

2 pont

5 pont

5. A képeken vízrajzi képződményeket lát. Oldja meg a hozzájuk kapcsolódó feladatokat!

a. Paraná torkolatvidéke

(az alapkép forrása: <https://cdn.nwmgroups.hu/s/img/i/0704/20070416laplatapa4.jpg>)

Nevezze meg, hogy mely folyamat alakítja ki ezt a torkolattípust!

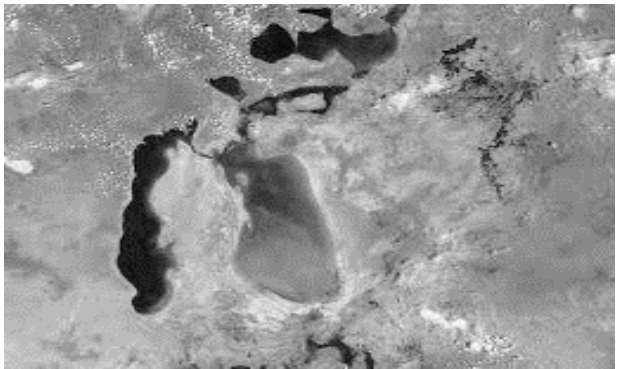
.....
Jelölje „A” feliratú nyíllal a képen a folyó folyásirányát!

Jelölje „B” feliratú nyíllal a vízmozgás irányát, aminek következtében csak időszakosan halmozódik fel nagy mennyiségű hordalék a torkolatban!

(A nyílhegyet kell berajzolnia a fehér vonalakra, és a betűjeleket kell beírnia a karikákba.)

3 pont

b. Aral-tó

(a kép forrása: https://moszkvater.com/wp-content/uploads/1024px-The_dramatic_retreat_of_the_Aral_Sea-760x577.gif)

Miért nem foglalja el a tó vize a teljes tómedencét? Nevezzen meg két okot!

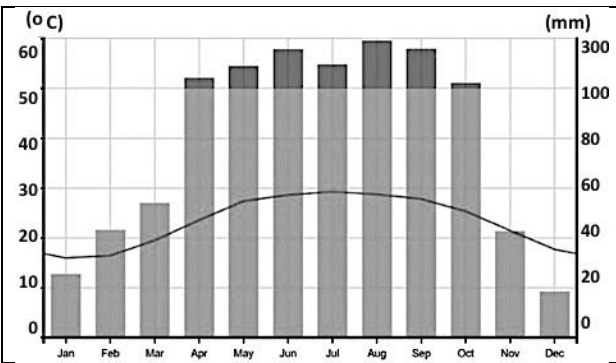
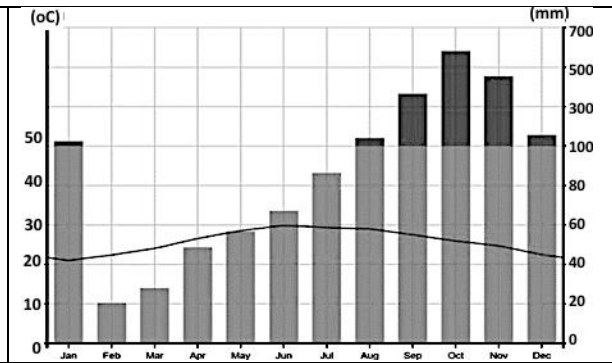
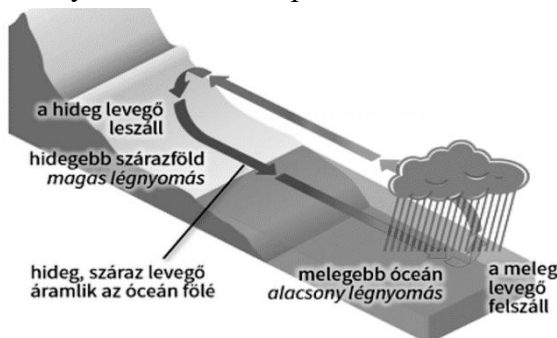
— .....
— .....

2 pont

5 pont

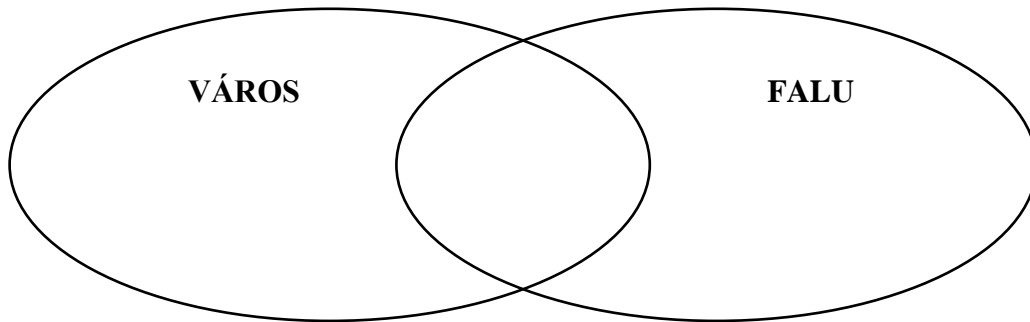
6. Olvassa le az információkat a két északi félgömbi mérőállomás éghajlati diagramjáról, és válaszoljon a kérdésekre!

Ahol választási lehetőségeket talál, ott karikázza be az egyetlen helyes válasz betűjelét, a pontozott vonalakon pedig röviden (egy-egy fogalommal, szóval) válaszoljon!

	
<p>négy évszak váltakozik</p>	<p>három évszak váltakozik</p>
<p>a. Mekkora az évi középhőmérséklet?</p> <p>A. 15–20 °C B. 20–25 °C C. 25 °C felett</p>	<p>b. Mennyi az évi csapadékmennyiség?</p> <p>A. 1000 mm alatt B. 1000–1500 mm C. 1500–2000 mm D. 2000 mm felett</p>
<p>c. Melyik a legcsapadékosabb évszak?</p> <p>.....</p>	<p>d. Melyik a legszárazabb évszak?</p> <p>.....</p>
<p>e. Melyik évszakhoz kapcsolódik az ábra?</p> <p>(az ábra forrása: https://www.nkp.hu)</p> <p>A. tavasz, B. nyár, C. ősz, D. tél</p>	<p>f. Mely hónapokhoz kapcsolódik a leírás?</p> <p>„Esik. Ötödik hete esik... Ólomszürke alacsony eget és feketezöld tájat összekötő sűrű esőszövedék. Zúg, zuhog, csattog a víz, rekedten bőg a szél. Délután esti sötétbe borult az ég. Hirtelen fényes dőrejjel szakadt le a jégeső.”</p> <p>(Ligeti Vilma: A Gangesz partján)</p> <p>A. március–április B. június–augusztus C. január–február</p>
<p>g. Melyik földrajzi övben található ez az éghajlat?</p> <p>.....</p>	<p>h. Melyik földrajzi övezetben található ez az éghajlat?</p> <p>.....</p>

8 pont

7. Csoportosítsa a városok és a falvak jellemzőit! Írja a jellemzőkhöz tartozó számokat a halmazábra megfelelő részébe! (Nem tud minden számot elhelyezni. A lehetséges válaszok számánál több szám beírása pontlevonással jár!)

1. Központi funkcióval rendelkező település.
2. Magányos település.
3. A lakói eredetileg a mezőgazdaságban tevékenykedtek.
4. Szórt, sor és bokor típusai vannak.
5. Csoportos település.
6. Lakói elsősorban a szolgáltatások területén és az iparban dolgoznak.
7. Jelentős vonzáskörzettel rendelkezhetnek.

5 pont

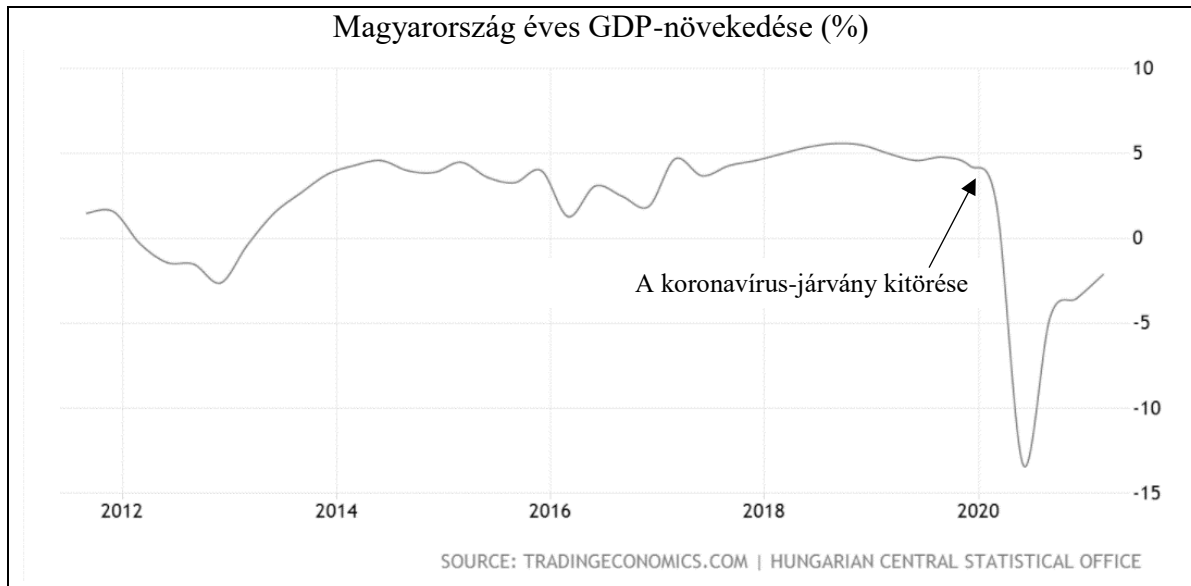
8. Tanulmányozza az alábbi szemelvényt és grafikont, majd oldja meg a hozzájuk kapcsolódó feladatokat!

A Capital Economics szerint hazánkban a GDP mutató alapján 2021-ben 4,3 százalékos, 2022-ben pedig akár 6 százalékos körüli gazdasági növekedés is várható. Ennek oka az lehet, hogy gyorsabban és korábban nyitunk, mint más országok. Ez gyors növekedést indíthat be a vendéglátásban, a turizmusban és az ezekhez kapcsolódó ágazatokban.

Számottevően nem csökkentek a beruházások Magyarországon a válság alatt sem (főként az építőiparban). Ez az állami beruházásoknak, de a magánszférában a lakásépítésnek és -felújításnak is köszönhető. Az online oktatásra és az online munkára való átállás megerősítette az infokommunikációs ágazatot, a pénzügyi szektorban pedig folytatódott a hitelezés. Mindez azt eredményezte, hogy voltak ágazatok, amelyek kevésbé szenvedték meg a válságot, és voltak, amelyek még jól is jártak vele.

A továbbiakban rendkívül fontos lesz az, hogy hogyan fog alakulni a kereslet. Eddig nem csak a kereslet, de a kínálat is leállt, azonban ha újra működni fog a turizmus és a vendéglátás, kulcsfontosságú lehet, hogy például mikor térnek vissza a külföldi vendégek, a külföldi kereslet. Fontos továbbá, hogy hogyan fog alakulni a munkanélküliség, mert ez is érinti a fogyasztást. Kulcskérdés továbbá a munkaerő továbbképzése, a jól felkészült, magasan képzett emberek száma is.

(A szemelvény elkészítéséhez felhasznált forrás: <https://hirado.hu/belfold/gazdasag/cikk/2021/05/02/magyarorszag-labalhat-ki-eloszor-a-koronavirus-okozta-valsagbol-a-regioban>)

(forrás: a KSH adatai alapján Tradingeconomics.com)

Milyen összefüggés figyelhető meg az alábbi tényezők és folyamatok között? Válaszoljon a szöveg és a grafikon alapján! Írja a megfelelő jelet a „B” oszlopba az alábbi útmutatás szerint!

- „+” jelet, ha az „A” oszlopban felsoroltak kedvező hatást gyakorolnak (gyakoroltak) a „C” oszlopban felsoroltakra!
- „-” jelet, ha az „A” oszlopban felsoroltak kedvezőtlen hatást gyakorolnak (gyakoroltak) a „C” oszlopban felsoroltakra!
- „X”-et, ha az „A” oszlopban felsoroltaknak nincs (nem volt) közvetlen hatásuk a „C” oszlopban felsoroltakra!

A	B	C
A koronavírus-járvány kitörése		Hazánk gazdasági növekedése 2020-ban
A távmunka előretörése		Az infokommunikációs ágazat fejlődése
A kereslet növekedése		A turizmus fejlődése
Magyarország járvány utáni korai nyitása		Magyarország gazdasági növekedése 2021-ben
Jelentős állami beruházások megvalósítása		Hazánk gazdasági növekedése 2021-ben
Az online oktatás megvalósítása		A turizmus növekedése
A munkanélküliség növekedése		A fogyasztás növekedése

7 pont

9. Olvasson a magyarországi régiók adataiból!

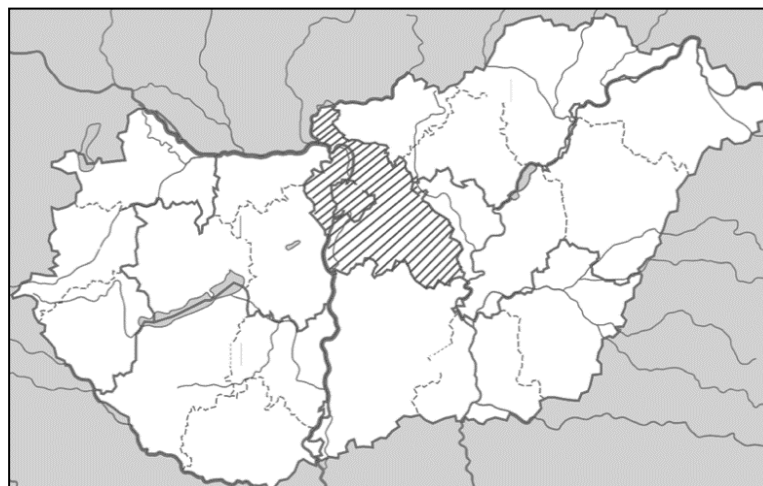
a. Tanulmányozza a táblázatban szereplő adatokat, és készítsen egyszerű tematikus térképet a 2018. év adatai szerint az utasítások alapján!

Az 1 főre jutó GDP (vásárlóerőparitáson) az EU-s átlag arányában (EU27=100%)

Nagyrégió/régió	2002	2010	2018
Közép-Magyarország	96	108	108
Budapest	123	144	145
Közép-Dunántúl	53	57	56
Nyugat-Dunántúl	62	67	72
Dél-Dunántúl	44	44	49
Észak-Magyarország	38	39	49
Észak-Alföld	40	42	46
Dél-Alföld	43	44	52

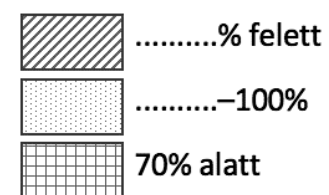
(az adatok forrása: EUROSTAT)

- Egészítse ki a térkép jelmagyarázatát az adatokkal!
- Jelölje a jelmagyarázatnak megfelelő módon a 70% alatti csoportba tartozó területeket a térképvázlaton!
- Tegyen X-et a térképvázlatban annak a régiónak a területére, ahol a legnagyobb mértékű volt a GDP-növekedés 2002–2018 között!

(az alaptérkép forrása: <https://www.nkp.hu>)

Jelmagyarázat

4 pont

b. Tanulmányozza az ország központi részén élők arányának változását mutató adatokat, és hasonlítsa össze azokat a GDP változásával!

*Budapest régióban és Közép-Magyarország nagyrégióban élők aránya
(ország=100%)*

	2002	2010	2018
Budapest régió	17,1%	17,2%	17,9%
Közép-Magyarország nagyrégió	27,8%	29,5%	31,2%

(az adatok forrása: KSH)

1. Húzza alá annak a régióknak/nagyrégióknak a nevét, amelyeknek a népességaránya 2010–2018 között erősebb növekedést mutat, mint az 1 főre eső GDP-jének bővülése!

Budapest régió – Közép-Magyarország nagyrégió

2. Mivel magyarázható az 1 főre eső GDP-nél erősebb népességszám-növekedés? Válassza ki a helyes választ! Karikázza be a betűjelét!

- A. A fővárosból Pest megyébe kiköltözők ott járulnak hozzá a GDP előállításához.
- B. Jelentős a fővárosból Pest megyébe kiköltöző népesség száma, akiknek egy része azonban továbbra is Budapesten vállal munkát.
- C. A más nagyrégiók településeiről a fővárosba költözők aránya az átlagnál nagyobb mértékben járul hozzá a GDP növekedéséhez.

2 pont

c. Válassza ki a Közép-Magyarország nagyrégióra igaz állításokat! Írja az igaz állítások betűjelét a négyzetekbe! (Nem tud minden négyzetbe betűt írni.)

- A. Magyarország legfejlettebb térsége, amelyen belül nincsenek jelentős területi fejlettségi különbségek.
- B. Fekvése igen kedvező, mert eltérő jellegű tájak találkozásánál és a fő közlekedési útvonalak csomópontjában helyezkedik el.
- C. Településrendszere három jellegzetes részre különül: Budapest, a fővárost övező települések és Pest megye ezeken kívüli részei.
- D. A nagyrégióban a mezőgazdaság állítja elő a legtöbb értéket.
- E. Az ország sugaras közút- és vasúthálózata révén jól megközelíthető a nagyrégió, és a települései egymás között is könnyen elérhetők a közvetlen vasúti összeköttetésnek köszönhetően.

2 pont

8 pont

10. Európa nagy iparvidékeinek átalakulása, revitalizációja (újjáélesztése) kulcskérdés az adott térségek élhetősége, jövője szempontjából. Mely iparvidékek területén találhatóak a futballcsapatoknak otthont adó városok? Egészítse ki a táblázatot! Írja a táblázatba a megfelelő futballcsapatok betűjelét és nevezze meg a hozzájuk tartozó iparvidéket! (Nem tud minden betűt iparvidékhez kötni.)

Az alábbiakban hat nagyváros futballcsapatának címerét látja.

<p>A.</p> <p>AC Milan (Milánó)</p>	<p>B.</p> <p>Real Madrid (Madrid)</p>	<p>C.</p> <p>Birmingham City FC (Birmingham)</p>
<p>D.</p> <p>AS Roma (Róma)</p>	<p>E.</p> <p>FC Bayern München (München)</p>	<p>F.</p> <p>Borussia Dortmund (Dortmund)</p>

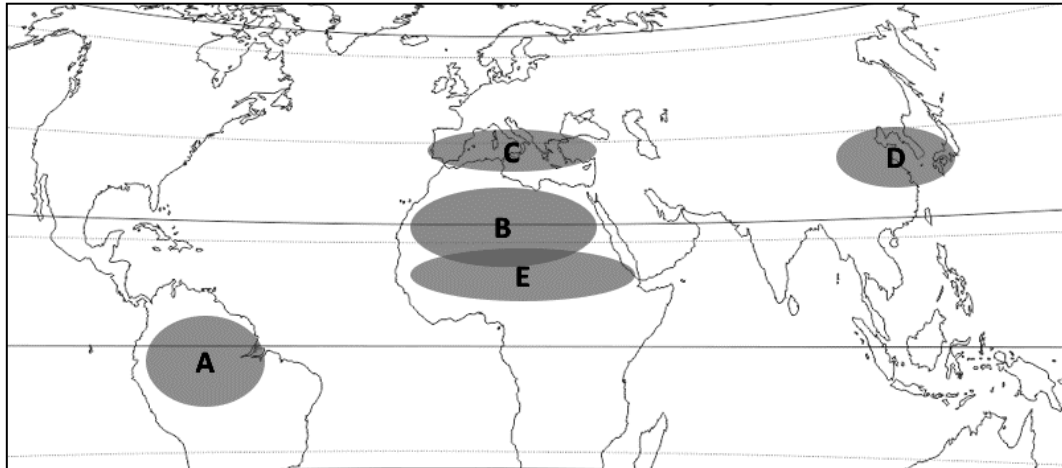
(az ábrák forrása: wikimedia.com)

A futballcsapat betűjele	Az iparvidék neve

6 pont

11. Oldja meg az Európán kívüli földrészekhez kapcsolódó feladatokat! (A feladatban szereplő képek a feladatlaphoz tartozó mellékletben érhetők el színes formátumban.)

a. Ismerje fel a képeken a gazdálkodási módokat, és kapcsolja azokhoz a bejelölt tájakhoz, ahol jellemzőek! Írja a tájak betűjelét a megfelelő képek alá! (Minden tájat csak egy képhez kapcsoljon!)

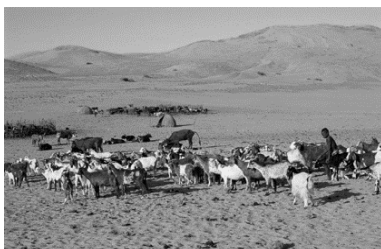
.....

.....

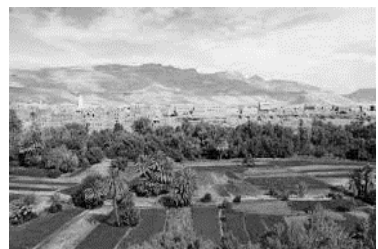
.....

.....

.....

.....

(az alaptérkép forrása: <https://d-maps.com>; a képek forrásai: Földrajz 7. tankönyv, Oktatási Hivatal; https://cdn.pixabay.com/photo/2017/06/20/19/08/bananas-2424320_960_720.jpg; https://cdn.pixabay.com/photo/2020/08/30/20/54/rice-field-5530707_1280.jpg; <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcS10aV-qn2WL1ep3kJrX2uUOfzBSoFOpMZv2Byu1oo6ka4yOxBr8f0VX3ByVGYgeoRDw3g&usqp=CAU>)

5 pont	
---------------	--

b. Hasonlítsa össze a méreteket! Tegye a megfelelő relációs jelet (>, =, <) a négyzetekbe!

Dél-Amerika területe	<input type="text"/>	Észak-Amerika területe
az átlagéletkor Észak-Amerikában	<input type="text"/>	az átlagéletkor Afrikában
az Amazonas vízgyűjtő területe	<input type="text"/>	a Nílus vízgyűjtő területe

3 pont

8 pont

12. Az alábbi diagramok a születéskor várható átlagos élettartamot az egy főre jutó GDP-hez viszonyítva mutatják be néhány országban. Oldja meg a feladatokat a diagramok segítségével!

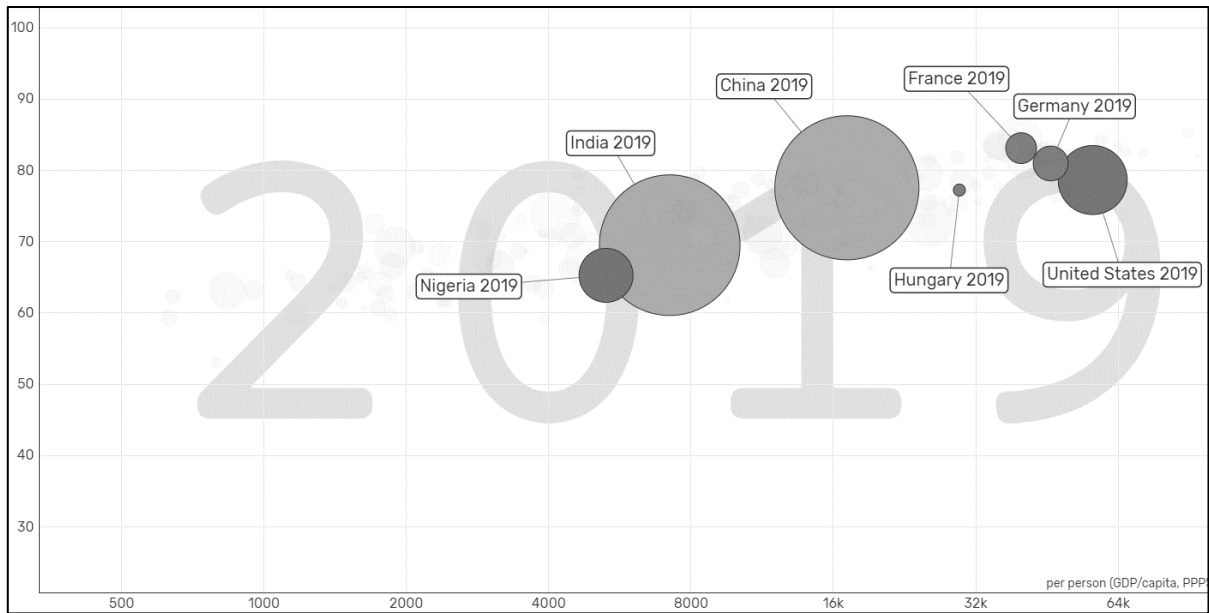
A diagramok függőleges tengelyén a születéskor várható átlagos élettartam (évben), míg a vízszintes tengelyen az egy főre jutó GDP értékei szerepelnek USA-dollárban kifejezve (az egy főre jutó GDP értékeinél szereplő „k” betű ezerszeres szorzót jelent, pl. 16K = 16 000 USD/fő).

A diagramon szereplő körök mérete az országok népességszámával arányos.

Az országok neve magyarul: Nigeria = Nigéria, United States = Amerikai Egyesült Államok, Hungary = Magyarország, China = Kína, France = Franciaország, Germany = Németország.

A születéskor várható átlagos élettartam és az egy főre jutó GDP kapcsolata néhány országban (1960)

A születéskor várható átlagos élettartam és az egy főre jutó GDP kapcsolata néhány országban (2019)

(a diagramok forrása: <https://bit.ly/2VbqIBj>)

a. Nevezze meg, hogy melyik ország születéskor várható átlagos élettartama változott a legnagyobb mértékben 1960 és 2019 között!

.....

1 pont	
---------------	--

b. Egészítse ki az alábbi mondatot a megfelelő kifejezésekkel! Válasszon a felsorolt szavakból!

*növekedett
kétszeresére*

*nem változott
tízszeresére*

*csökkent
háromszorosára*

Magyarország születéskor várható átlagos élettartama a vizsgált időszakban ..... (1), az egy főre jutó GDP értéke pedig kb. 10 000 USA-dollár értékről mintegy ..... (2) növekedett.

2 pont	
---------------	--

c. Milyen összefüggés figyelhető meg a születéskor várható átlagos élettartam és az egy főre jutó GDP értéke között?

.....
.....

2 pont	
---------------	--

5 pont	
---------------	--

A feladatlappal elérhető összes pontszám	70 pont
---	----------------

MEGOLDÁSOK:

Útmutató a javításhoz

Ha egy feladatnak olyan helyes megoldása is van, amely a javítási-értékelési útmutatóban nem szerepel, akkor azt el kell fogadni! Így kell eljárni a szinonim kifejezések esetében is (például: Koreai Köztársaság – Dél-Korea; rétegvulkán – sztrатовulkán)!

Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál a vizsgázó több megoldást ad meg, felesleges elemenként 1 pontot kell levonni, de az adott (rész)feladatra 0 pontnál kevesebb nem adható.

A helyesírási hibát tartalmazó, de egyértelműen értékelhető földrajzi nevek (topográfiai fogalmak) esetén jelölni kell a hibát, de ezért pontot nem kell levonni.

I. feladatlap: topográfiai ismereteket, képességeket ellenőrző rész

1.

a.

1. – E (1 pont) – Csongrád-Csanád megye (1 pont)	2 pont
2. – J (1 pont) – Visegrádi-hegység (1 pont)	2 pont
3. – B (1 pont) – Kecskemét (1 pont)	2 pont

Összesen 6 pont

2.

1. Szentpétervár	1 pont
2. Glasgow	1 pont
3. Dublin	1 pont
4. Bukarest	1 pont
5. Koppenhága	1 pont
6. Amszterdam	1 pont
7. Róma	1 pont
8. München	1 pont

Összesen 8 pont

3.

A. Csendes-óceáni-lemez	1 pont
B. Jeges-óceán / Jeges-tenger	1 pont
C. Golf-áramlás	1 pont
<i>Megjegyzés: az Észak-atlanti-áramlás nem fogadható el.</i>	
D. Angara-ösföld	1 pont
<i>Megjegyzés: a Közép-szibériai-fennsík nem fogadható el.</i>	
E. Egyiptom	1 pont
F. New Orleans	1 pont

Összesen 6 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám 20 pont

II. feladatlap: földrajzi ismeretek és képességek meglétét vizsgáló rész

1.

a. 2300 km

2 pont

Megjegyzés: a 2200–2400 km közötti érték 2 ponttal értékelhető, az ettől eltérő, de nagyságrendileg helyes érték (1800-ig, illetve 2800-ig) megadásáért 1 pont jár.

b. 4300 km

2 pont

Megjegyzés: a 4000–4600 km közötti érték 2 ponttal értékelhető, az ettől eltérő, de nagyságrendileg helyes érték (3600-ig, illetve 5000-ig) megadásáért 1 pont jár.

Összesen 4 pont

2.

A számítás elve: Tokió Londonhoz képest 9 időzónával keletebbre található (1 pont), így az időkülönbséget hozzá kell adni a londoni időhöz (1 pont)

2 pont

2021. június 23. 1 óra 30 perc

1 pont

Megjegyzés: pont csak akkor adható, ha a városra vonatkozó dátum és időpont is helyes.

Összesen 3 pont

3.

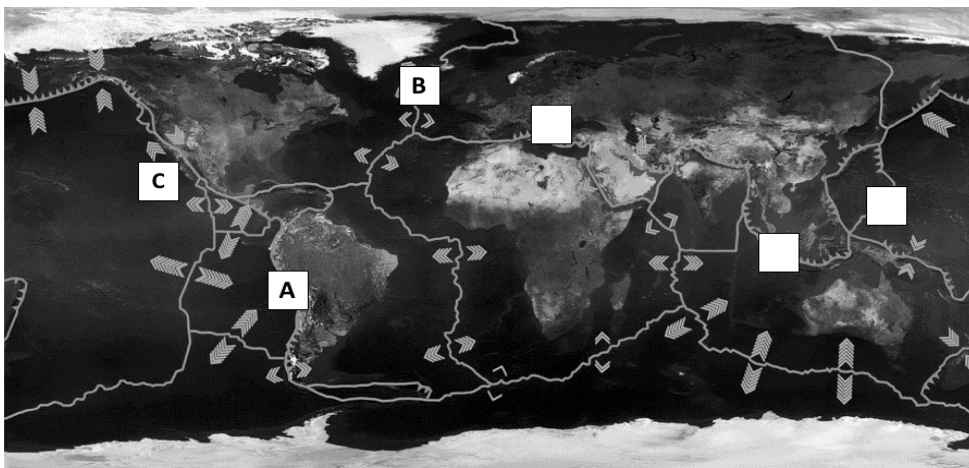
a.

Betűjelek beírása a térkép szerint.

3 pont

Minden betű helyes beírása 1 pont.

Megjegyzés: a lehetséges válaszok számánál több válasz beírása pontlevonással jár.

b.

A. – 2.

1 pont

B. – 3.

1 pont

C. – 5.

1 pont

Összesen 6 pont

4.

a.

Áthúzni: A., C., D.

3 pont

Mindegyik helyes betűjel 1 pont.

Megjegyzés: a lehetséges jó válaszok számánál több bejelölése pontlevonással jár.

b.

Figyelmeztető előrejelzés – hőség: B.

1 pont

Figyelmeztető előrejelzés – zivatar: D.

1 pont

Megjegyzés: a lehetséges jó válaszok számánál több bejelölése pontlevonással jár.

Összesen 5 pont

5.

a.

Tengerjárás / árapályjelenség

1 pont

A. A folyószakaszon (kép bal felső sarka) a folyásirány bejelölése a tenger felé.

1 pont

B. A torkolatban a vízmozgás irányának bejelölése a tenger felé.

1 pont

b.

A párolgás nagyobb, mint a vízutánpótlás / (globális) felmelegedés / éghajlatváltozás / (túl)öntözés

1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik két válasz említése elfogadható, másképpen megfogalmazott helyes válaszok is elfogadhatók.

Összesen 5 pont

6.

a. B.

1 pont

b. C.

1 pont

c. nyár

1 pont

d. tavasz

1 pont

e. D.

1 pont

f. B.

1 pont

g. meleg mérsékelt öv

1 pont

h. forró (trópusi) övezet

1 pont

Összesen 8 pont

7.

Város: 1., 6., 7.

Falu: 3.

Metszet: 5.

Kimaradó számok: 2., 4.

Minden jó helyre írt szám 1 pont.

Megjegyzés: a lehetséges válaszok számánál több szám beírása pontlevonással jár.

Összesen 5 pont

8.

- 1 pont
- + 1 pont
- + 1 pont
- + 1 pont
- + 1 pont
- X 1 pont
- 1 pont

Összesen 7 pont

9.

a.

- Jelmagyarázat kiegészítése: 100% felett (1 pont), 70–100% (1 pont) 2 pont
Jelölve: Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld területe 1 pont
Megjegyzés: pont csak akkor adható, ha mind az öt terület be van jelölve a megfelelő módon.
X Budapest területére 1 pont

b.

1. Aláhúzva: Közép-Magyarország nagyrégió 1 pont
2. Bekarikázva: B. 1 pont

c.

- B., C. 2 pont
Megjegyzés: a lehetséges válaszok számánál több válasz beírása pontlevonással jár.

Összesen 8 pont

10.

A futballcsapat betűjele	Az iparvidék neve
A.	Olasz ipari háromszög
C.	Közép-angliai iparvidék
F.	Ruhr-vidék

Minden helyes betűjelért és minden iparvidék megnevezéséért 1-1 pont adható.

Összesen 6 pont

11.

a.

- D A C 5 pont
B/E A/E B

Minden helyes válasz 1 pont.

Megjegyzés: az E táj két képhez is kapcsolható, bármelyik elfogadható (1 pont).

Az ültetvényes gazdálkodás képéhez az E vagy az A válasz, a nomád pásztorkodás képéhez az E vagy a B válasz is elfogadható.

b.

Dél-Amerika területe	<	Észak-Amerika területe	1 pont
az átlagéletkor Észak-Amerikában	>	az átlagéletkor Afrikában	1 pont
az Amazonas vízgyűjtő területe	>	a Nílus vízgyűjtő területe	1 pont

Összesen 8 pont

12.

a.

Kína 1 pont

b.

(1) növekedett 1 pont

(2) háromszorosára 1 pont

c.

Az alacsony születéskor várható átlagos élettartammal bíró országok jellemzően alacsony egy főre jutó GDP-vel rendelkeznek (1 pont), míg a magasabb születéskor várható átlagos élettartamú országokban jellemzően magasabb az egy főre jutó GDP értéke (1 pont). 2 pont

Összesen 5 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám 70 pont